

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Čekopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Južno-štajarska hranilnica v Celji.

(Dalje.)

Vže dne 22. julija sešli so se v prostorih Celjske čitalnice omenjeni udje upravnega odbora k osnovalnej seji pod predsedništvom državnega in deželnega poslanca g. Miha Vošnjaka in v navzočnosti vladnega zastopnika, okrajnega glavarja v Celji, g. dr. Wagner-ja.

Na g. M. Vošnjakov predlog, izreče zbor g. dr. Radaju v Mariboru, M. Veršecu in dr. Dečku v Celju, ker so si za osnovanje tega zavoda pridobili posebne zasluge, zahvalo, isto tako na predlog g. dr. Filipiča, Mihi Vošnjaku, ki je kot poslanec s svojim uplivom tudi silno mnogo pripomogel.

Za predsednika upravnemu odboru Južno-štajarske hranilnice izvoli se g. Miha Vošnjak, za njegovega namestnika pa g. dr. Radaj v Mariboru.

V ravnateljstvo, ki ima voditi hranilnično poslovanje in opravljati tekoča opravila, so pa bili izvoljeni gg.: Miha Vošnjak, dr. Serbec, dr. Filipič, dr. Dečko, dr. Vrečko, notar Baš, in Maks Veršec vsi v Celji ter Franc Veršec, notar v Sevnici.

Po tem shodu bil je skupni obed v gostilni g. Koscher-ja, katerega se je vdeležilo nad 50 gospodov iz vseh delov spodnjega Štajarskega, in pri katerem so v lepih govorih povdarjali gg. M. Vošnjak, dr. Filipič, kanonik dr. Gregorec, dr. Dečko, dr. Hrašovec in drugi pomembe polni den otvoritve Južno-štajarske hranilnice in izražali veselje, katero mora pač imeti vsak rodoljuben Slovenec nad lepim uspehom, katerega imamo zaznamljevati Slovenci na Štajarskem.

To veselje nam kažejo tudi brzozjavne čestitke, ki so jih ob tej priložnosti poslali k shodu v Celje rodoljubi iz raznih delov širne slovenske domovine.

V naslednjem priobčimo te brzozjave:

Živili južnoštajarski rodoljubi zbrani v

Celju! Čestitamo hrabrim voditeljem k lepemu uspehu na poti, katera vodi k narodni samostalnosti! Le složno naprej; hvaležen narod bode blagoslovil Vaš trud!

Posojilnica v Kopru (v Istri.)

Blagoslov iz nebes naj pride nad novi zavod, da bode deloval za gmotno samostojnost slovenskega naroda; kličem mu pri otvo-
renju dobro srečo!

Dr. Ferjančič v Ljubljani.

Prisrčen pozdrav zbranim, srečni uspeh „Južnoštajarski hranilnici!“

Odbor Posojilnice za ljubljansko okolico v Ljubljani.

Složno in vstrajno bodi naše delo;

Manj besed in hrupa, boljše bo uspelo!

Dr. Vošnjak v Ljubljani.

Slava vzbuditelju hranilnice g. M. Veršcu!

Vranski Slovenci.

Slava vrlim otvoriteljem Južnoštajarske hranilnice! Živeli rodoljubi!

Vranski Slovenci.

Gromovita slava naši hranilnici in vsem ustavnikom!

Dr. Firbas v Brežicah.

Gromoviti „Živio“ kliče Šentjurski župan

Dr. Ipavc.

Prisiljen nenadoma odpotovati, pošljem svoj srčni pozdrav zbranim slovenskim rodoljubom. Poštenost naša in marljivost je najgotovnejša podlaga srečne bodočnosti našega malega naroda!

Dr. Serbec v Žalci.

Pozdrav vsem, ki praznujete neumornega rodoljubnega dela uspeh! Živeli Štajarski Slovenci.

„Slovenski narod“ v Ljubljani.

(Konec prih.)

Kdo je podpiral slovenske dijake Ptujске nižje gimnazije?

Na to vprašanje odgovarja nam izvestje ali letno poročilo ravnateljstva tako-le:

Slovenski gospodje duhovniki in posvetnjaki vzdržavali so v samostanu oo. minoritov

„dijaško kuhinjo“, v katerej so dobili dijaki od 21. septembra l. l. naprej in do konca šolskega leta 2989 kosile ali porcij jedi, za katere se je izdalo 448 gld. 35 kr., ker so gospodje minoriti dajali, brezplačno, drva, prostore, kuhinjo itd.

Za dijaško kuhinjo zložili so Slovenci 525 fl. 80 kr., največ darovala je družba sv. Cirila in Metoda, namreč 60 gld., potem okrajni zastop Ptujski 150 gld. Razun tega pa so dobivali dijaki pri Slovencih po hišah na teden 106krat hrano, pri Nemcih 30krat.

Pri podpiralnej zalogi za dijake, katero vodi ravnatelj sam, zložili so Nemci celih 63 fl., vse drugo spet Slovenci. Največ dal je deželni odbor štajarski, namreč 100 gld., potem okrajni zastop Ptujski od preje navedenih 150 gold. celih 100 gld. To je tedaj deloma tudi denar slovenskega davkoplačevalca.

Kaj pa sledi iz vseh navedenih številok za nas Slovence? To, da se nemški ravnatelj gospod Tschanet jako malo briga za slovenske dijake, da pa jih tudi Ptujski Nemci (pravi in po sili) ne marajo. Ako se opusti prihodnje šolsko leto „dijaška kuhinja“ in se bodo doneski od Slovencev pošiljali v Maribor za dijake Slovence, bode v Ptuj moglo malo dijakov izhajati, število teh bode se tako skrcilo, da bode treba gimnazijo sčasoma zapreti. Starše, koji imajo za gimnazijo godne sinove, opozarjamo na te zgoraj popisane razmere, da se bodo vedeli ravnati, ter se bodo znali pravodobno odločiti, ali naj pošljejo svoje sine v Ptuj ali v Maribor v prvi gimnazijalni razred. Začetek šolskega leta se bliža in starši morali se bodo kmalo odločiti.

?

Gospodarske stvari.

Oranje na globoko.

Kaj velja, ali orati na globoko ali na plitvo, to vprašanje še je odprto, to se pravi, da so eni za prvo, drugi pa za drugo oranje. Ne bode pa tudi to vprašanje še v kratkem dognano, vsaj tako ne, da bi obveljalo za vse kraje in za vse setve. Ako se pa raztegne na tako široko polje, smemo reči, da se ne dožene nikoli do čista. To se zdi nam tudi brez potrebe, kajti vse pač ni za vse, tudi pri oranji.

Ali tako v obče reče se lahko, da je bolje orati na globoko, kakor pa na plitvo. To se vidi že v tem, kako raste silje, rž, pšenica, oves, ječmen itd. Le-tem streže globoko oranje, plitvo pa nikoli tako. Tudi krompir, turšica, pesa raste bolje na zemlji, ki si jo je gospodar razoral na globoko. Ni težko, da se razumeje, zakaj tako. Čem globlje se namreč prst razrahlja, tem več in brž more zel pognati svoje korenine va-njo in po teh vzprejema iz prsti

tistih snovi, katerih ji je treba ^{ska}aste in se razvija, kakor to zahteva njen ^{ava}.

Čem bolje pa se razvije zeli koreninje, tem bolje raste ona in njej torej tudi ne more storiti toliko škode neugodno vreme. Zato se drži ona potlej še več ali manj trdno, ko že druga pojemlje ali pa se že vsuši do cela. Kar pa še priporoča posebej globoko oranje, to je suša ali moča. Če je prst rahla na globoko, razmoči jo dež globlje in zato ji ne more suša tako hitro kaj. Na robe pa ji tudi moča ne napravi prehitro škode, kajti voda se po prsti izgubiva globlje in je toraj ni tam, kjer tiče korenine, izlehka preveč. Zato one ne gnijó in zel ostane zdrava.

S tem, da se orje globoko, spravi se na dalje tista prst k višku, ki je do onih mal korenine zeli niso dosegle. One še imajo torej gnojnih in redilnih moči v sebi in tiste zaležejo novi setvi v korist, ker jih zrak in solnce razdeljuje.

Da-si je po takem dobro, če orje človek globlje, vendar pa ne stori vsaka setev v taki prsti, ki pride tako v prvo na vrh. Vsled tega mora gospodar izbirati, izlasti kedar je prvokrat izoral globoko. Najbolje storé pa v taki prsti okopalnice, to je zeli, katerim je treba okapanja, tedaj krompir, repa, korenje itd. Za-te sodi nova prst že tačas, ko je skoraj čisto surova, to je taka, ki se je ravno še le izorala. Kjer se seje repica, stori ona v surovi prsti prav izvrstno, bolje, kakor v drugi. Tudi ovsu streže taka prst in plenja najbolje v njej, n. pr. na trebišči.

Tudi prst ni vsaka za globoko oranje. Illo-vica, peščenina, prodnica — te in enake prsti niso nič za to, da jih spraviš na vrh druge, bolje prsti. Glina se spravi brez škode le na njivi na vrh, ako je že ta sama največ iz glinje.

Na vprašanje, kedaj se naj orje, za prvo, na globoko, odgovori se po navadi, da v jeseni in sicer s plugom, ki dobro obrača, zakaj le tedaj bode zrak do nove prsti prišel in zima jo bode razdrobila tako, kakor setvi ugaja.

(Konec prih)

Sejmovi. Dne 30. avgusta na Hajdinji. Dne 31. avgusta v Šentilji na Turjaku, na Platinini in v Poličanah (za svinje.) Dne 1. sept. v Šentilji v slov. gor. Dne 2. septembra v Arnovčah pri Velenji, v Kamnici, v Mariboru, v Mozirji, v Zrečah, pri sv. Lovrenci na Prožinu, v Trnovicah, na Tinskem in v Selnici. Dne 3. septembra v Radgoni in v Račah. Dne 4. sept. v Arveži, pri M. Magdaleni v Mariboru, na Ptuj in pri sv. Rozaliji. Dne 5. septembra v Gradci in na Ptuj. Dne 6. septembra v Po-brežji pri Ptuj.

Dopisi.

Iz Novecerkve. (Cesarjev 60. rojstni den.) Dne 18. avg. t. l. nastopili so naš svetli cesar 60. leto svoje dobe. Obhajala se je ta den po vseh farnih cerkvah posebna božja služba. V Vojniku so veterani dali na predvečer ume-talen ogenj prižgati, ter so na praznik z godbo spremljani skupno k farni božji službi korakali. Na Dobrni so ta den streljali, da je bilo veselje. Pri Novicerkvi, kjer se je obhajal god sv. Aga-pita in v Šmartnu, kjer so imeli „poljsko nedeljo“, bila je še posebno slovesna božja služba z veliko ali levitirano peto sv. mešo. V Tabru pri Vojniku je g. baron Manteuffel dal vse veterane, ki so se te slovesne božje službe v Vojniku vdeležili, svetl. cesarju na čast primerno pogostiti, po-krovitelj družbe, general grof Mensdorff jih je pa tam še lepo obdaroval. Kdo neki ne bi iz dna srca klical: Bog ohrani nam našega svitlega cesarja Franca Jožefa I. še mnoga leta zdra-vega in srečnega! Saj ga pa tudi svet nima vladarja svetovnjaka, ki bi bil od svojih po-danikov bolj ljubljen od našega presvetl. cesarja.

Iz okolice Brežiske. (Domače reči.) Dobili smo okrajnega sodnika in tudi nekatere druge nove uradnike, na katero stran jih bo veter zasukal, to še ni jasno pa najbrž na se-ver. Volitev v občini mesta se je nekaj na boljše zasukala, pa bi še dosta boljša morala biti. Gospod Potočnik je že za gotovo menil, da je župan, pa še časti odbornika nima. Čudno je pač to, da ni ta gospod župan. Njegove go-spodične so že imele načrt, kako bojo potem „vezite“ dajale. Pregovor pravi: prej kupi vole, potem skrbi za jarem! Tako je treba še onih pol duceta zagrizencev s pota spraviti, potem bo boljše; škoda, da nimajo Brežice slovenskega odvetnika, potem bi bilo hitro bolje. Vsa mesta se prebujajo, ali bojo le Brežice vedno nemško gnjezdo? Občina Zakot je zopet dobila vr-lega župana, g. Drugoviča, pravega poštenjaka. Tudi občina Globoko si je svojega starega žu-pana g. Franca Podvinski, že šesto pot izvolila, saj boljšega si ne more, akoravno se sliši, da ni vsem po volji. Neka soseska si močno pri-zadeva ga onečastiti, posebno neki krčmar si mnogo jezik brusi, menda pa želi on postati župan. To se bo lahko zgodilo, ker se misli ob-čina na dve razdeliti. To pa je graje vredno, ker ona polovica, v koji stanuje župan zdaj, bo že še obdržala ga za župana, kdo bo v drugi polovici, to je dvomljivo, menda tisti široko-ustni krčmar; kakor se vidi v volilnem zapis-niku, je bil v svoji občini enoglasno za odbor-nika izvoljen, to je: en glas je dobil. Sveto-tovati bi bilo županu take osebe ovaditi, ka-tere ga pri vsaki priliki in brez vsakega vzroka napadajo. Jaz sem bil sam nekoč jezen, ko mi je pravil, koliko davka mi je župan naložil.

To je res babja kvanta! — Ne vem, kaj je zakri-vil Pišečki novoizvoljeni odbor, da ga ne po-trdijo in volitve župana ne naznanijo. Kakor se sliši, se zopet stara garda oživlja. To so baronovci ali barona janičarje. Mnogo si pri-zadeva za staro gardo nek veliki petelin, in pa še nek drug gospod, kratkovidni in pokve-čeni, kateri kaj rad na lov zahaja, pa ne loči srne od lisice, potem tudi od volitve dosti ne ve, zatoraj je tema in vsem, koji mislijo spravi-ti staro gardo v življenje, svetovati, naj pu-stijo volitvo pri miru in najrajši na svoje finančno stanje mislijo. Žalostno je dovolj, da slovenski kruh jejo, pa nemško mislijo. Proč s takimi, čeravno na štiri oči gledajo! Vi pa vsi volite take župane, koji se čutijo neodvisni in pravični zemlji, koja nas živi. Kako se bojo obnesle volitve drugod, Vam poročam prihod-njič. Kaj bo z Vami, Dobovčani; bote še za-spani? Kapelci, bote še Vašega brkastega žu-pana obdržali, da Vam bo še za naprej po meš-nikih vdrihal in v nemški rog trobil? Nebo se zablisne, glas se začuje, slavljen le tisti bo, ki rod svoj spoštuje!

Iz Sečovega pri Slatini. (Vaški križ.) [Konec.] V tem času tedaj, ko je vsem srce zadovoljnosti poskakovalo, zmolil je naš „Tejč“ doma vse tiste „molitvice“, ki se jih je od Sla-tinskih gospodov naučil za blagor gg. duhov-nikov in sosedov. Pri tem mu je pa tudi nje-gova vrla ženica prav možato pomagala, ter se še med drugim debelo zarotila, da gg. mašniki ne dobodo pri njeni hiši nikdar več „bire“. Ali to se razume, da bodo g. duhovniki že morali beračiti, da si tisto domestijo! Bode pa „Tejč“ s svojo lokavo soprogo s pridržanim jako ode-belil in tega jima je tudi treba! Toda nikar ne mislite, da je ta človek vistini tak skop! Kaj še, še prav radodaren je ta možicelj za nepo-trebno nemčursko podjetje. Kakor sem že zgo-raj omenil, sezidali so nam Slatinčani nemško šolo kot peto kolo na vozu. Ko bi ga videli, kako se mu pri imenovanji tega zavoda srce in duša smeje, rekli bi: To vam je duša, ki je povsod, kjer ga ni treba! Če le Slatinski župan, g. Ogriseg temu dobrovoljen pomigne, pomoli ta kar obe roki za podporo nemčurski sodrgi. Ali ne samo „Tejček“ ima črvive možgane. Še drugi, enak častilakomnež, po domače „Prepol-šek“, ne pusti svojemu prijatelju te sreče, ter se prav pridno ž njim tovaršuje. Zadnji doma-čin ima pa tudi vzrok se v take stvari vtikati, ter kmetovanje zanemarjati; stanuje že skoraj popolnoma v gozdu in tukaj mu pri priložnosti dobri zajci pamet posojujejo. Pa kaj bi se ona za take reči ne poganjala? Saj so že njihovi priimki sami ob sebi jasna priča, da je kore-nika njihovega rodú čisto germanska. Le po-slušajte! Prvi se podpiše: Zwetko, zadnji pa Krischanetz. Kaj ne, to vam je zarod, čegar

prededje so se že v Teutonskem gozdu bojevali! Možaka, hudo mi dé, da vama ne morem kaj lepšega povedati. Delajta toraj pokoro, dokler je čas!

Vinski molj.

Od sv. Lovrenca na Prišlinu. (Pojasnilo.) [Konec.] Še jedenkrat moram opomniti, da ni med nami nobenega mladoletnega. Pozivlja nas g. dopisnik, da mu razložimo pomen besede: „nečastna neresnica“. Glejte si ga, Germana, še tega ne razumi. Ali je tako pomenčenega duha, ali pa tako otrošk, da mu to ni umevno. Razumete-li, g. dopisnik, kaj pomeni: „grda pošast“, — ali „dobri Bog“, ali „svetlo solnce“. Ali je tudi kaka lepa pošast, ali kako temno solnce? Ipak rabi naš narod te in jednake izraze in sicer vse to za večjo sigurnost izraza. Mi smo te besede postavili navlašč zato, ker baje, da nekateri mislijo, da je za-nje prav častno, ako druge ljudi očrnijo, ako tudi s pripomočjo neresnice. Častiti čitatelji, upamo, da so vže sodili in sicer nam v prid. Gospodje nasprotniki! Vi ste Slovenci, pravite? Kaki Slovenci ste, to se razvidi iz Vašega dela: Slovenci ste in nemško uradujete? Slovenci ste in ne razumete slovenščine? Slovenci ste in morate se posloviti z nemškim citatom: „Ophelia geh....“ Potegujete se za prejšnji nemčurski občinski odbor in pri vsem tem predrznete se trditi, da ste tudi Vi Slovenci! „Saj smo tudi mi Slovenci“, to trditev slišimo večkrat od nemčurčkov. Nravskega spričevala pač ne napravljamo g. dopisniku mi, ampak on si ga je podpisal sam v svojih dopisih. V teh se čita njegovo spričevalo in kdor je dopise čital, zna, ali je slabo ali dobro. Prej pa, ko bo izbiral g. dopisnik priimke nam, pogleda naj raji na družino svojo, gotovo vemo, da potem takih bedarij ne bo več razpravljjal. Mi nismo več otroci in ni nam treba njegovega poduka. Naj le ostane pri svojih otrokih. Veseli nas, da ima sedaj „hvaležnega posla dosti“ in mu ni treba več pisati dopisov v „Slov. Gosp.“, kakor je to delal pred kratkim. Vse nespodobne izraze pa, ki jih je rodila nasprotnikova strast in narodno sovražstvo, pustimo pri miru; nas ne brigajo nič. Naj jih le sam obdrži. Tistemu Samcu pa, kojemu Vi najbolj zabavljate, kliče vsa Slovenija hvaležni: „Živel!“ Živeli svetolovrenški Slovenci! Dovolj je temu. Sedaj pa napravimo dve piki.

Iz Zreč. (Častna volitev.) Volitev občinskih odbornikov se je nam zadnji petek dobro obnesla. Izvoljeni so sami značajni in odločni možje. G. Wukoschegg je popolnoma propal, ter je zgubil tako še zadnjo častno službo, od katere je mislil, da ga bode le smrt ločila. Slava vrlim volilcem, ki so vendar enkrat spoznali, da se bode tudi brez g. Wukoschegga v občini lepo in redno gospodariti zamoglo. Sedaj je upati, da dobimo zopet vsi

ljubi mir v občino nazaj, ki je vladal, predno si je g. Wukoschegg vodstvo občine pridobil. Dosti imel bi poročati, koliko sitnob nam je ta mož napravil, vsi občani imajo dobre spomine od njega, a žal mi je za čas, se dalje ž njim pečati.

Od sv. Jurja na Ščavnici. (Vrl kmet.) V soboto, dne 20. julija pokosila nam je nevilna smrt rojaka in sodelavca našega Jurija Plešič. Vse je nas gotovo iznenadila njegova tako nagla smrt, kajti bil je vrl in značajan mož, kakoršnjih bi si želeli tukaj več za narodno stvar in napredovanje ljudske omike. Naš Jurij bil je pa tudi skrbni oče, ki je svojim otrokom poleg drugega jako ljubezen do domovine oživljal in oba sina na najboljšo pot življenja spravil. Moramo pač po njem žalovati z otroki in njegovo ženo vsi, ki smo ga poznali in častili, naj nam zmiraj v blagem spominu ostane, naj počiva v miru in naj donijo za njega k večnemu Bogu klici iz tisočerih ust: Gloria in excelsis Deo!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Po leti gre iz Dunaja, kdor le more in zato je le dobro, če pride v tem času tujcev tje veliko in to je tem bolje, čem višja je njih veljava. Te dni je bil vladar iz dalnje Perzije, Nazr-ed-din, v našem glavnem mestu in to je vidoma več tujcev pripeljalo tje. Najbolj so tega veseli krčmarji in tista višja gospôda, ki je prišla z njim v dotiko, prvi za voljo denarja, drugi pa za voljo raznih odlikovanj. Več pa sodimo, da ne pomeni to obiskanje. — Ces. namestnija v Gradci še je razpustila sedaj drugo dijaško društvo, „Norica“. Uzrok je brz ravno tisti, kakor pri prvem: prusovanje mladih nemških gospodičev. — Postava „o kmečkih domovih“ pride že to jesen v štaj. dež. zboru v razpravo. Liberalna večina priškrne nam jo gotovo tako, da ne bode iz nje za kmeta posebne koristi. — V Beljaku, malem mestu na Koroškem, sedé sami nemški liberalci v mestnem zastopu in vsled tega storé, kar jim je po volji. Sedaj imajo veliko mestno poslopje po vsem novo — na stroške prebivalcev. Težko, da ga bodo le-ti veseli. — Tudi v Celovci dela se na nečem novem — na judovskem pokopališči. Oj sreče! — Za Ljubljano misli tamošnji mestni zastop, da že kaže električna razsvetljava. — Na Kranjskem raste število gasilnih društev in kar je hvale vredno, skorej pri vseh je „pri poveljih“ vse slovensko. — Laški dež. poslanci v Gorici penijo se same jeze zato, da govoré slov. poslanci v zboru slovenski. Čudno, Slovencev je v Primorji skorej polovica več, kakor Lahov pa bi njih poslanci naj govorili laški! — Da je v celem Trstu samo eden c. kr. notar, dr. J. Vesel,

ki dela slov. pisma, to je čudno, vendar pa je neki tako v resnici. — Slov. „podporno društvo delalcev“ v Trstu je bilo zadnjo nedeljo v Barkovljah ter je ondi prejelo veliko hvale za petje, se ve, da je bilo le slovensko. — Dež. glavarja za Istro še ni in je to znamenje, da ga ni moža v tamošnjem dež. zboru, ki je za to službo. Laški poslanci so vsi ultra, slov. pa je premalo. — Pravi se, pa ni resnica, da se poteplje v Hercegovini več roparskih čet in bode treba za tega voljo več vojaštva v onih krajih. Dobro, če ni v resnici resnica. — Hrvatski minister pri ogerski vladi je poslej Mirko pl. Josipović. Možu se poje od madjarske strani preveč hvale in zato težko, če bode na korist Hrvatom. — Skorej po vseh večjih madjarskih mestih so imeli zadnjo nedeljo Lud. Kossuthu na čast veselice. Iz glavnega mesta pa so mu poslali brzjav: Tvoja želja je vrniti se v prosto domovino, mi se pripravljamo na tvoj prihod. To diši močno po veleizdaji in vendar je smelo v Turin. V Madjariji sme se veliko.

Vunanje države. Liberalcem so sedanji sv. Oče, Leon XIII. sila na poti, sicer ne znamo, čemu počí pri njih tolikokrat glas, da so bolni. Na srečo, pa še to doslej ni resnica. — Kakor nemški cesar, tako obiskuje sedaj laški kralj Umberto večja mesta po južni Italiji ter se mu godi, kakor se poroča, pri tem prav dobro in ga ljudstvo povsod vzprejmlje z navdušenjem. Nam je to lahko po volji, če je resnica. — Kakor so Francozje v obče, tako je tudi sedanji predsednik republike, Sadi-Carnot, gladek v svojem obnašanju in trdi se, da je ravno to najbolj krivo, da se drži tako dolgo na vrhu. No bode še že kaj druga! — Volitve, na katere se je skliceval ves čas Boulanger, vrše se po vsej Franciji dne 29. septembra in sedaj menimo, da že sam ne stavi več upanja na nje. — Sedaj zatrjuje anglijska vlada že blizo sama, da ni med Anglijo in Nemčijo nobene ožje zaveze. Tako je brž tudi najbolje. — V Bruslju, glavnem mestu Belgije, pričné se v oktobru velik shod, da razpravlja, kako da se naj odpravi trženje s sužnji. — Nemški cesar in cesarica sta bila te dni v Loreni in Alzaciji, deželah, ki ste še le od leta 1871 pri Nemčiji. Poroča se veliko o navdušenju, s katerim ju je ljudstvo vzprejemalo. Nekaj ga je že bilo, če že tudi ne toliko, kakor se ga poroča. — V Bochumu je bil velik shod nemških katolikov. — Sopot gre vest po listih, da še ruski car ne obišče tako kmalu cesarja Viljema II. v Berolinu. Vsa je podoba, da caru ni veliko za glavno mesto Nemčije. — Toži se, da je na jugu Rusije veliko judov in radi bi jih izgnali, toda kaj, ko so skorej vsi bogati! — Kedaj pride srbska kraljica Natalija na srbska tla, to še ni določeno a zagotavlja se, da nima

sedanja vlada ničesar zoper to, da pride. Čemu pa se potlej tako dolgo odlašá? — Turška vlada ni za to, da se ji mudi in torej tudi nihče ne pričakuje, da napravi ona tako kmalu red na otoku Kreta. Vrh tega pa tudi Grška vlada težko, če ima čiste roke pri onej ustaji in ji je torej veliko na tem, da še ne pride do reda. — V Črni gori se prikazuje nalezljiva lakota. Tri leta sem je v onih krajih le slabo rodilo in če se ubožcem iz drugod ne pošlje hrane, bode letos v njih gorje. — Iz Afrike je prišlo poslanstvo šojanskega kralja v Rim in se pogaja sedaj z italijansko vlado za podporo. — Iz Sudana se poroča, da je ondi huda lakota; ljudje se neki živé iz mesa mrličev. — V Novem Yorku, glavnem mestu „zjedinjenih držav“ v severni Ameriki, izgotavlja se velik dalnogled in je za-nj darovala neka gospa 200.000 dolarjev. Le-ta dalnogled jim naj služi v to, da pregledajo nebeški obok, kar ga pride pod človeške oči.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnija Ptujška.

(Dalje.)

11. Konrad, župnik Ptujski in vicedom v Lipnici. Tega župnika najdemo l. 1360. v Solnogradu, kjer je dne 15. aprila t. l. pričal, da je Janez, župnik v Murički dolini od redovnic v Göss-u prejel 20 gld. v zlatu kot „subsídium ecclesiasticum“ za papeža. Podpisan je: „Dnus Chunradus plbanus Eccleae parochialis in Petovia, Salzburg. dyoc.“¹⁾ Istemu župniku Konradu je Solnograški nadškof Pilgrim leta 1368. naročil, naj z Gotfridom Mariborskim pozizve, ima-li samostan Vitrinjski od vinograda „in der Raytz“ blizo Maribora Solnograškemu nadškofu odrajtovati kako desetino. Dne 9. okt. t. l. sta nadškofa javila, da nadškofija od omenjenega vinograda nima nobene desetine. V ovi listini, v kateri je naveden tudi „Lienhart, die zeit vicari zv Marpurgh“, imenuje se Konrad, župnik v Ptui razločno „Vicedom zv Leybnitz.“²⁾ — Poslednjokrat zasledimo njegovo ime v listini od l. 1379, v kateri s Konradom, opatom Zatičkim in z nekaterimi Ptujskimi minoriti in dominikani pričuje, da se je Janez, župnik Rogački cerkvi sv. Petra v Černomlji, ki mu je bila od nemškega reda podeljena, odpovedal.³⁾

Konradu je kot župnik v Ptui sledil

12. Janez Wygoltinski. Ta je dne 14. jul. l. 1384. s svojim bratom Konradom in sestro Marjeto, omoženo z Rupertom Naterjem, v Hallein-u kupil od Pasavskega meščena Mi-

¹⁾ in ²⁾ Deželni arhiv v Gradcu.

³⁾ Pettenegg, Urkunden d. D. O. Arch. I., 385.

klavža in njegove soproge hišo in dvor, „daz gelegen ist ze Saltzburg in den gehay an der steten auf der alben gegen des von Chyemsee über“. Podpisan je: „Herr Hanns von Wygoldingen, Pfarrer zv Pettaw“. V listini, s katero je opat Oton pri sv. Petru v Solnogradu ovo kupčijo potrdil, imenovan je: „Hanns, pfarrer zv Pettaw, chapplan vnsers hern von Saltzburg“. ¹⁾ Dne 16. apr. l. 1394. mu je papež Bonifacij ukazal, naj Studeniškemu samostanu brani stare dohodke, ki jih ima od Slivniške župnije dobivati ²⁾ Slednjič je naveden kot priča v listini od 19. febr. l. 1396. Ž njo javlja Bernhard Ptujski, da je z dovoljenjem Solnograškega nadškofa prepustil Ulriku Wallsee-skemu več Solnograških fevdov v Ptuji in okolici. ³⁾ Tukaj se imenuje ne le župnik Ptujski, ampak tudi vicedom v Lipnici.

Omenjeno leto 1396. je bilo za Ptuj in okolico osodepolno, kajti prirabljali so Turki, najhujši sovražniki krščanstva prvokrat na slov. Štajar. Ta prvi naval krvoločnih Turkov je vreden, da o njem obširneje govorimo in zlasti to prevdarimo, kako je iz razvalin, ki jih je turška besnost takrat v Ptuji zapustila, vsa prenovljena vstala sedanja veličastna cerkev sv. Jurija.

Potem ko so bili Turki Bolgarsko popolno podjarmili in tudi Vlaško v svojo oblast dobili, stala jim je pot na Ogersko in od tam v naše kraje odprta. Kristjani so se sicer pod poveljem Ogerskega kralja Sigmunda zbrali, da bi Turčinom pot v naše dežele zastavili, a zelo, zelo so se prevarili. Dne 28. sept. l. 1396. premaga Bajesid pri Nikopolji krščansko armado in marsikateri slovenski sin izdihnil je na krvavem bojišču svojo dušo.

Tri dni je Bajesid počival na bojišču, potem pa se je s svojimi trumami obrnil proti Ogerski. In zdaj drvijo zmage pijani Turčini na desnem bregu Donave urno naprej, prebrodijo Mitrovici nasproti Savo ter se kakor pogubonosna povodenj razlijejo na vse strani. Nekateri ropateljne čete so se spustile ob Dravi dalje naprej ter so čez Medjimurje prihrule prvokrat na Štajarsko.

Ravnokar so se razveseljevali ljudje s trgatvijo, ki je tistega leta bila precej bogata, kar se na brzih in lehkkih konjičkih privlaajo goste trume brkastih vojakov, kakoršnjih Slovenci do tačas niso še nikdar videli. Imeli so prostrane hlače iz rudečega suknja in široke modre jope, na glavi pa velik razploščen zavitek večinoma bele barve. Njih sablje so bile zakrivljene, namesto pušk so pa imeli večjidel loke in tule polne puščic, katere so žveplenkami ovite zapalili in po strehah metali. In o groza!

¹⁾ Listina v deželnem arhivu v Gradcu.

²⁾ Knezoškofijski arhiv v Gradcu.

³⁾ Deželni arhiv v Gradcu.

Od Središča do Ptuja se je nebo v gost dim zavilo, po tleh pa je bila gnjusoba, da je bilo joj in strah, kajti kamorkoli so Turčini dospeli, zapuščali so za seboj le pogorišča, razvaline in znamenja nezaslišane grozovitosti.

Zdaj se pridrvi ljuta druhal pred Ptuj. Mesto, ki takega pohoda ni pričakovalo, je bilo le za silo utrjeno. Zato so se ga Turčini z lahkega polastili, še laglje izropali in potem zapalili. Brez posebnega truda so polovili prestrašene meščane in deželane v okolici ter 16.000 ljudi, mož, žen in otrok z živino in drugim imetjem seboj gnali proti Ogerskemu in dalje v Azijo v bitko sužnost. (Dalje prih.)

Smešnica 35. „Kedaj ima berač dobro uro?“ „Kedar gre iz Maribora v Hoče“.

Razne stvari.

(Najvišje potrjenje.) Svitli cesar so potrdili izvolitev odbora za okraj Celje ter sta gg. dr. Snec, kot načelnik in J. Hausenbichler, kot njegov namestnik, storila v torek, dne 27. avgusta službeno prisego.

(Imenovanje.) V novi jetnišnici v Mariboru je imenovan za višjega ravnatelja g. J. Markovič, doslej ravnatelj na enakem mestu v Ljubljani.

(Veselico) priredi čitalnica v nedeljo, dne 8. septembra 1889, v svojih prostorih v Ormoži. Vspored je ta-le: 1. Glediščna igra: „V Ljubljano jo dajmo“, izvirna veselo-igra v 3 dejanjih, spisal Josip Ogrinec in potem petje šesterih slov. pesmi, ki jih poje mešan in deloma moški zbor. Začetek je ob $\frac{1}{2}$ 7. uri zvečer. Vstopnina znesse za osebo 30 kr. Odbor.

(Podružnica) družbe sv. Cirila in Metoda za Slovenjigradec ima svoje zborovanje, dne 1. septembra ob 4. uri popoldne pri „Taubenbirtu“ v Šentjanži in 8. sept. ob 4ih popoldne pri g. Roginu v Podgorji. K obilni udeležbi vabi Odbor.

(Duhovske vaje) vršé se v Mariboru te dni za č. duhovščino naše škofije in vodi jih č. g. P. Viktor Kolb iz reda oo. jezuitov. Vdeležuje se jih 67 duhovnikov.

(Krajni šolski svet.) V Podčetrtku so odložili vsi udje kraj. šolsk. sveta svoje mesto, to pa, ker je načelnik v tem svetu lutrovec J. Schober. Možu se očita, da je kupoval glasove pri volitvi v ta svet in je vrhu tega še obsojen za voljo nemira po noči. Nemec pa je, se ve, da od pet do glave in to je krivo, da še najbrž — ostane na svojem mestu.

(Mestni odbor.) V Brežicah so ti-le gg. v mestnem odboru: dr. Srebre, župan, Pavel Haider, Andre Levak, Jakob Lasnik in Delcott — svetovalci. „D. W.“ pravi, da so po nje menjenji vsi le bolj za silo.

(Tridesetletnica.) Prihodnjo angeljsko nedeljo (dne 1. septembra) bo 30 let, odkar Slovenske gorice prispadajo k Lavantinski škofiji, 30 let bo, da so knezoškof Slomšek s tadanjim preč. stolnim kapitolom, mestno farno cerkev sv. Janeza Krstnika v Mariboru kot stolno cerkev v posest vzeli. Škof Slomšek so umrli in umrli so vsi, ki so bili ž njimi iz Št. Andraža v Maribor prišli; živijo le še edini msgr. Fr. Kosar, ki sedaj našo škofijo vodijo. Ohrani nam jih Bog še mnoga leta!

(Redka slavnost.) Veleč. gosp. Franc Globočnik, zlatomašnik, kn. šk. duh. svetovalec, odlikovan z zlatim križcem s krono za zasluge in župnik že 36. leto v Št. Juriju na Taboru, bode slovesno daroval svojo biserno mašo, dne 15. septembra t. l. v Št. Juriju na Taboru.

(Umrli) je O. Tomaž Žunič v samostanu čč. oo. frančiškanov v Mariboru. Dosegel je 70. leto svoje dobe. Naj počiva v miru!

(Nagla smrt.) Alojzij Šantelj, posestnik v Biserjanah, župnije sv. Jurija na Ščavnici, je na naglem umrl pri kovači A. Šagranu in sicer v tem, ko mu je le-ta podkoval konja. Pravi se, da je bil prepoln žganja.

(Sadjerejsko društvo) Ščavniško ima prihodnjo nedeljo, dne 1. septembra svoj občni zbor pri svojem predsedniku g. A. Kreftu, veleposestniku v Očeslavih.

(Cvetoča jabelka.) Na občinskem posestvu v Hardeku pri Ormoži cvete jabelka skorej kakor spomladi, ob enem pa ima že tudi zrela jabelka iz spomladnjega cvetja.

(Konjska dirka.) V nedeljo, dne 8. septembra bode ob 2. uri popoldne na Cvenu pri Ljutomeru konjska dirka. Daril je v celem 11, pogoji dirke pa so, kakor po navadi.

(Obč. očetje) na Slatini imajo plateža blizu 500 gld., ker so se lani podpisali na poli, na katero sta še le, kakor se pravi, pozneje župan Ogriseg in tajnik Miglitsch zapisala žaljiv sklep obč. zastopa gledé štirih znanih rodoljubov. To je bil pač drag podpis!

(Tatvina.) Okoli Ormoža se godé sedaj po gostem tatvine. Kakor se kaže, pa so tatje tuji in more biti cigani, ki se klatijo ob hrv. meji. Doslej pa še le-teh v malem času niso videli v Ormoži.

(Dve meri.) Kaj vse sme človek, če trobi v rog nemškutarjev, to kaže župan na Slatini, g. Janez Ogriseg. V druge krčme pride hitro, ako je v kateri godba čez čas, v svoji krčmi pa trpi drage volje, če pride na to, tudi tepe nje. V tem še ne mara celo za žendarje veliko.

(Delalci.) V Hrastniku in v Trbovljah se je sopet delo pri tamošnjih delalcih pričelo in sta se vladna moža, c. kr. okr. glavar dr. Wagner in komisar O. Tax že vrnila v Celje. Veliko si delalci niso pridobili in torej je le vse „premirje“.

(Slabe ceste.) Tako slabih občinskih cest, piše se nam iz Kuršinec pri Mali nedelji, nema menda nobena vas, kakor Kuršenska. Od gostilne Martina Kosija je jako slaba tje v vas; ko bi se človek peljal po nji, voz bi obtičal, ne bi mogel ne naprej, ne nazaj.

(Velika riba.) Sem ribič v Dravinji, — Sem ribce lovil, — Sem mrežo postavil, — Sem soma vlovil. Dne 2. avgusta t. l. smo soma 30 kil težkega pri Hamrah iz Dravinje potegnili. Štiri moške je semtertje metal.

Listič uredništva. Č. g. J. M. v G.: Hvala, ne pojde v koš, toda prosimo Vas potrpljenja. — G. K. K. pri sv. D.: V prihodnji „C. pr.“ — G. J. P. pri sv. Lovr.: Žal a enacih zahval ne prinaša „Sl. G.“ -- Večim drugim: Kar imamo v rokah, vse pride v svojem času na vrsto, tedaj hvala!

Loterijne številke:

V Trstu 24. avgusta 1889:	2, 3, 82, 6, 43
V Lincu	71, 16, 19, 52, 37

Dva dijaka

se sprejmeta v stanovanje in hrano; več pové upravništvo „Slov. Gosp.“ 1-3

Močen učenec

se sprejme pri

J. Kotzbecku,
lončarju v Mariboru. 1-3

Posestvo

s 3 orali zemlje, namreč 3 njive in 2 travnika, mlin in kovačija, hram in hlev se proda zavoljo družinskih razmer. Kje? Pové upravništvo „Slov. Gosp.“ 3-3

Od visoke c. kr. namestnije dovoljena

zastavnic

od 1. avgusta t. l. vsaki dan razun nedelj in praznikov, odprta od $\frac{1}{2}$ 9. ure predpoldan do 12. ure opoldne.

Da posojila na dragocenosti, blago in vrednostne papirje.

Maribor, Brunngrasse 6,

v prvem nadstropji. 3-3

Vinograd na prodaj!

Blizo farne cerkve pri sv. Lovrenci v slov. gor., občina Juršinci, 1 $\frac{1}{4}$ ure od Ptuja, v lepi legi, s poslopji za stanovanje in za gospodarstvo, zidano kletjo, sam vinograd meri več nego 5 oralov, zraven pa je sadovnjak, in celo posestvo meri več ko 26 oralov. **Cena je nizka.**

Uprašati se je treba pri gosp. dr. Josipu Baltl-u, advokatu v Gradci, Albrechtsgasse števil. 1.

1-3

Služba

okrajnega ubožnega zdravnika.

Okrajni zastop Ormoški je pri občnem zboru dne 20. t. m. sklenil službo građuiranega zdravnika za čas, dokler se za Ormož ne postavi deželni okrajni zdravnik, proti temu 3letno subvencijo od 500 fl. razpisati, da v 27 občinah tega okraja resnično uboge brezplačno zdravi.

Ker je samo v Središči za 6 občin eden deželni okrajni zdravnik nastavljen, ima se pričakovati, da bode imel tudi obilne privatne prakse; okrajni odbor je tudi pri visokem deželnem odboru poprosil, da za Ormož nastavi deželnega okrajnega zdravnika.

Prositelji naj blagovolijo svoje vloge posebno z dokazom, da so slovenskega, oziroma enega jugoslovanskega jezika zmožni, podpisati nemu odboru do 15. septembra t. l. predložiti.

Okrajni odbor Ormoški, dne 28. jul. 1889.

Načelnik:

Dr. J. Geršak.

3-3

Gosp. G. PICCOLI-ju,
lekarnarju v Ljubljani.

Vinice na Dolenjskem,
dne 12. jan. 1889.

Blagovolite mi poslati dvanajst steklenic Vaše esence za želodec.

Pohvalno omenjam, da je bila raba lani poslanih 36 steklenic izvrstna. Bolniki raznih vrst so uživali esenco z najboljšim vspehom. Neka bolnica je bila že za smrt bolna, vsi so mislili, da mora v malih urah umreti; toda komaj je zavžila nekaj kapljic esence, pa je že okrevala in čez nekoliko ur popolnoma ozdravela — med tem, da je bila poprej več dni že skoraj na smrtni postelji. Esenca se tedaj zaradi njenega izvrstnega vpliva sama najbolje priporočuje.

Z odličnim spoštovanjem

8-12

Jurij König, župnik.

Priporočba!

Najfinejše in najnovejše sladkarije, torte, navadne, kakor zvišene, Mari-borski za vino zelo izvrstni konfekt, raznovrstni suhar (cvibak), razne sadne soke in v glažih kuhano sadje priporoča

Janez Pelikan,

konditor v Mariboru,

spodnja gosposka ulica. 10-12

Pravo francosko žganje (cognac).

Kaj je pravo francosko žganje?

Iz francoskega in južno-štajerskega jakaga močnega brdskega vina izcerpljeni alkohol, pod imenom „cognac“ zdravniški pripoznano dietično, duh in telo oživajoče slastno in zdravilno sredstvo. Kaj se dobi navadno mesto takega zdravila? Navadno žesto s soljo pomešano, ktere upliv na telo je, če ne škodljiv, jednak ničel. Če vsa vporabljenega sredstva proti ischias, revmatizmu, živčnim boleznim, izpadu las, protinu, trganju v udih, ohromenju, ranam vsake vrste, boleznim v glavi in zobeh i. t. d. nič ne pomagajo, naj še pokusi vsaki bolester iz južnokrajarskega znamenitega Konjičkega, lastno pripravljene vino destilovano, na vae ove bolezi čudno delujoče, pravo francosko žganje vporabiti. Mala stekl. 60 kr., v. 1 gl. 20 z. **Stari cognac**, posebnv okrevajočim in na želodec bolanim preporočljiv, 1 steklenica gl. 1.50, naročbe 4 v. steklenic pošiljajo se franko brez daljnih stroškov.

BENEDIKT HERTL

veliki posestnik na graščini Golče pri Konjicah, Južno-Štajerska.

Zaloga v Mariboru pri Alois Quandestu, Gosposke ulice.

Zaloga v Mariboru pri Alois Quandestu, Gosposke ulice.

Maribor
Gosposke ulice 3.
Prodajalnica papirja in vsakovrstne sprave za pisanje in šolo, šolskih in molitvenih knjig
Naročajo se tudi lahko vsi modni listi avstrijski in 23
vmanj, ilustrirani časopisi.
Andrej Platzer,
poprej **EDUARD FERLING.**
Zaloga za tovarne, vsake vrste knjig za trgovec, knjige za kopije, papirne zakljete in zvite, papir iz slame, za ločenje in zavijke.
Posebno pisma za gradnja, karte, svila in katov papir v krasnih barvah po izredno nizki ceni.
Knjigovezarna.
Gosposke ulice 3
Maribor.